

Faállományok pusztulása és a tápanyagellátás

Számos, nálunk általánosan kevésbé ismert szakember írásából az NSZK-beli szerző azt a megállapítást emeli ki, hogy az élő szervezetek egészségi állapota, a káros behatásokkal szembeni ellenállóképessége szorosan kapcsolódik a mindenkori tápanyag-ellátottsághoz. Kétségtelen bizonyíték erre a Fekete-erdő déli részének magasabb fekvésein történt lucpusztulás. Itt megállapítható volt, hogy a luc a bázisgazdag termőhelyen erőteljes ásványianyag-felvétellel kisebb megterheléseket kibír, csak szegényebb talajokon betegszik meg. A szerző mindezekből a pontokba szedett következtetéseket vonja le:

1. Amennyiben a fák életereje a talaj termőképességéhez kapcsolódik, úgy a termőhelynek és fafajnak megfelelő minden, a tápanyag-ellátottságot javító eljárással elérhető kell legyen az erdei fáknek annyira szűkséges, magasabb ellenállóképesség. Még ha ez nem is vezethet a tömegesen fellépő káros behatások teljes leküzdéséhez, mégis hozzájárulhat a stresszküszöb megemeléséhez, a minden bizonnyal magasabb túlélési mértékhez, többek között a gyengébben károsodott egyedek nagyobb regenerációs képessége folytán.

2. Hogy ez a következtetés helytálló, arra a szerző a FORSTPFLANZEN — FORSTSAMEN folyóiratban, „Miként hat a trágyázás az erdei fák ellenállóképességére?” c. írásával már 1975-ben rámutatott. Ez a közlemény semmiképp sem irányult csak az annak idején még kevesebb figyelemben részesült légszennyeződésre. Inkább a negatív faktorok (rovar, gomba és abiotikus károsítók stb.) manapság a „szinergizmusos stresszelmélet” révén oly időszerűvé lett együttesének a tápanyag-ellátottsághoz viszonyulását tárgyalta.

3. A mostani helyzetben azzal tisztában kell legyünk, hogy az elhalt, vagy messzemenően károsított fákon már alig segíthetünk. Minden ilyen irányú szándékról le kell mondanunk. Ezek a termőhelyeken a meliorációs célú trágyázás az erdőfelújításhoz lesz majd multhatatlanul szükséges.

4. Minden erőfeszítésünket most az egészséges, a még egészségesnek tetsző és a károsodás kezdeti, esetleg közepes szakaszát mutató fákra kell összpontosítanunk! Csak ezek képesek még azon tápanyagok felvételére, amelyeket a sürgősen szükséges erősítésre szánunk. Nem jelenthetné ilyen program az egyenesen megsemmisítő tétlenségből való kimozdulást?

5. Szomorú tény, hogy a légszennyezés elleni leghatásosabb és valóban több mint szükséges rendelkezések és törvények most egymagukban már nem használnak, mert hatásuk csak akkor mutatkozhat, amikor az erdő az ez idő szerinti állományszerkezetében többé már nem létezik. Meg kell értenünk, hogy az erdőpusztulás drámaian éleződő helyzetében a kárforrások lefojtásához az erdő terápiája szorosan hozzá tartozik! Amennyiben a kárforrások teljes kikapcsolásának utópiája meg is valósulna, még akkor is hosszú éveken át kellene күzdenünk utóhatásaik ellen.

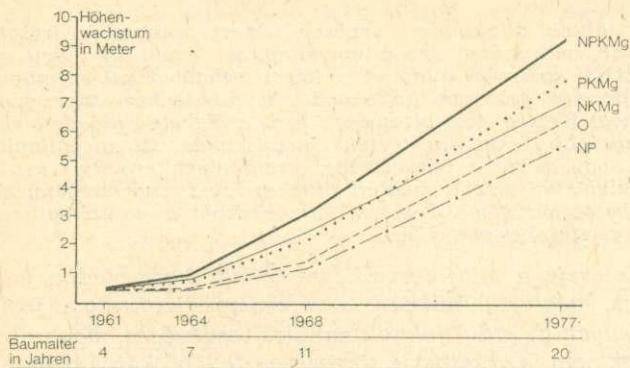
6. Lengyel- és Csehországban, az NDK-ban az emisszióval érintett részeken már jelentős erdőterületet trágyáztak. Ezen túlmenően, elsősorban Finn- és Svédországban, Japánban, az USA-ban és a lengyeleknél, hozamnövelési céllal, több mint 13 millió hektárnyi erdőt trágyáztak.

7. Csakhamar fel kell ismerjük, hogy a tartamos erdőgazdálkodás valamenyiünket kötelező feladatának csak úgy tehetünk eleget, ha gondoskodunk — amennyiben van rá lehetőség — erdeink tartamos, kielégítő és kiegyensúlyozott tápanyagellátásáról! Az új kitermelési eljárások (kiszállítás kéregben, teljes fában stb.) tekintetében ez az utalás különös figyelmet érdemel.

8. Valamennyi élő szervezet létezésének és fejlődésének kétségtelenül leg-

Verlauf des Höhenwachstums bei Fichte

in dem Forstdüngungsversuch Eglofs-Osterwald/Allgäu (Franz u. Baule 1972, Strauch 1978)

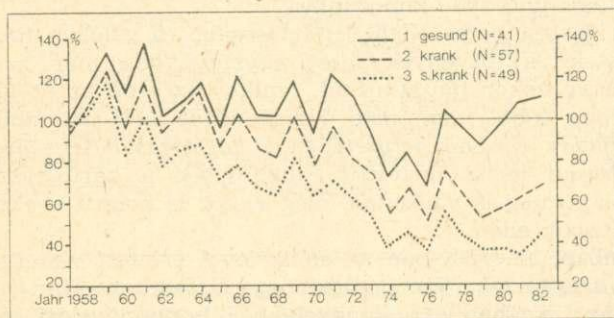

Lucfenyő magassági növekedésmentete Eglofs-Osterwald/Allgäu-i trágyázási kísérletben (Franz és Baule 1972, Strauch 1978) — magasság méterben, állománykor éveiben

fontosabb feltétele a helyes táplálkozás. A táplálékfelvétel természetesen annál jobb, minél kedvezőbbek az egyéb életfeltételek is. Ezekre az életfeltételekre egyébként magának a tápanyagpótlásnak is messzemenő hatása van! Ha Erdeinkből még menteni akarjuk, ami még menthető, nem szabad tovább egyoldalúan csak a reá ható, teljesen talán sohasem tisztázható és egészen sajnos ki nem küszöbölhető, káros behatásokkal foglalkoznunk. A támadás és védelem könyörtelen harcában *egyazon erővel* kell a károsító ellen fordulnunk, és minden lehetőet megtennünk „erdő betegünk” közvetlenül javítható életkörülményeinek, ellenállóképességének javítása érdekében. *Azonnali teendők* ebben a vonatkozásban kétségtelenül a *célszerű trágyázás!*

Dr. H. Baule

Relative Jahrringbreiten von Tannen in verschiedenen Probestreifen
Staufen/Schwarzwald (Kenk 1983)

Különböző jegenyefenyő-próbaterületek évgyűrű szélességének viszonylagos változása az évek során — 1 jó, 2 rossz, 3 igen rossz egészségi állapot (Kenk, 1983)